

1. ΤΡΕΙΣ ΠΛΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 05/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 05/02/2023

Σελίδα: 11

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Τρεις πληγές στην αξιοπιστία της αστυνομίας

Του **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ**

Το 1829, ο σερ Ρόμπερτ Πιλ εξέδωσε τις εννέα καταστατικές αρχές της σύγχρονης αστυνομίας και πολιτών. Είναι χαρακτηριστική η δεύτερη: «Να αναγνωρίζεις πάντα πως η ισχύς της αστυνομίας για την εκπλήρωση των λειτουργιών και των καθηκόντων της είναι συνδεδεμένη με τη δημόσια αποδοχή της ύπαρξης, των πρακτικών και της συμπεριφοράς της, καθώς και της δυνατότητας της να διασφαλίσει και να διατηρήσει τον σεβασμό των πολιτών». Για να ενισχύσει περαιτέρω αυτή τη σχέση, ο Πιλ καθιέρωσε οι πρώτοι αστυνομικοί να είναι ντυμένοι σαν πολίτες, με κοστούμια και ψιλό καπέλο. Η αστυνόμευση στη Μεγάλη Βρετανία, κυρίως δε η περίφημη Κοινωνική (Community Policing), στηρίζεται εν πολλοίς ακόμη σε αυτές τις αρχές. Οχι άδικα, καθώς είναι μια πρώτη

εκδοχή του κοινωνικού συμβολαίου για την ασφάλεια.

Υπάρχει όμως αυτή η σχέση μεταξύ αστυνομίας και πολιτών σήμερα; Σε πάρα πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Μεγάλης Βρετανίας, αυτή η σχέση έχει σε σημαντικό βαθμό διαταραχθεί. Σε ένα περιβάλλον απώλειας εμπιστοσύνης και έντονης αμφισβήτησης των θεσμών, η αστυνομία, η οποία είναι και αυτή που πολλές φορές έρχεται σε αντιπαράθεση με ομάδες πολιτών, αντιμετωπίζει έντονη κριτική. Σε αρκετές δε περιπτώσεις αποτελεί μέρος της πώλωσης. Στις ΗΠΑ, για παράδειγμα, η αστυνομική βία έχει συντελέσει σε βαθείς διχοτομίες και αντιπαραθέσεις ταυτοτήτων και κινημάτων.

Η Ελλάδα δεν συνιστά εξαίρεση από τη γενικότερη κρίση εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς, αλλά και την αστυνομία. Στη χώρα μας υπάρχουν δύο δομικά προβλήματα που δυσχεραίνουν τη σχέση αστυνομίας - πολιτών:

Η κομματικοποίηση και τα τραύματα του Εμφυλίου και της χούντας δυσχεραίνουν στη χώρα μας τη σχέση των αρχών ασφαλείας με τους πολίτες.

Η πολιτική αντιπαράθεση και η κομματικοποίηση της αστυνομίας και τα πολιτισμικά τραύματα του Εμφυλίου και της χούντας, για τον ρόλο των Σωμάτων Ασφαλείας. Αντί να συζητούμε για την αστυνομία του 2050, βλέπουμε πολιτικές αντιπαραθέσεις για τον ρόλο της χωροφυλακής στη χούντα.

Από την Ελλάδα αποσιγάει πλήρως η κουλτούρα συναίνεσης για τα ζητήματα ασφαλείας και τον ρόλο της αστυνομίας, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η δυνατότητα ενίσχυσης του αισθήματος εμπιστοσύνης των

πολιτών προς την αστυνομία. Υπάρχουν, ωστόσο, τρία σημεία που πρέπει να αναδειχθούν.

Πρώτον, η αστυνομική βία. Η Ελληνική Αστυνομία διαχειρίζεται ένα μεγάλο αριθμό διαπλώσεων κάθε μέρα. Συχνά ξεσπούν επεισόδια και γίνεται χρήση βίας. Το ζήτημα λοιπόν της αστυνομικής βίας είναι ένας διαχρονικός παράγοντας απώλειας εμπιστοσύνης. Περισσότερο από τη χρήση βίας αυτή καθαυτή, καθότι η Ελληνική Αστυνομία είναι λιγότερο βίαιη από άλλες, δημιουργεί προβλήματα η αίσθηση μη αποτελεσματικής λογοδοσίας και τιμωρίας περιστατικών αυθαιρείας.

Το δεύτερο σημείο είναι η διαφθορά εντός της αστυνομίας. Οι καταγγελίες και οι αποκαλύψεις των ΜΜΕ, αλλά και οι δηλώσεις του ίδιου του υπουργού Προστασίας του Πολίτη για διαδικασία κάθαρσης, αναδεικνύουν μια προβληματική συνθήκη. Στη γενικότερη κακιοψία για τη διαφθορά στην αστυνομία, προστίθενται

εισαγγελικές έρευνες, καταγγελίες για εξωθεσμικές παρεμβάσεις στις κρίσεις και στις τοποθετήσεις αξιωματικών, ρεβανσισμοί, αλλά και στοχοποίηση αξιωματικών και υπηρεσιών. Η χειρότερη διάσταση του προβλήματος είναι οι καταγγελίες για διείσδυση κυκλωμάτων του οργανωμένου εγκλήματος στην αστυνομία, οι οποίες λειτουργούν σωρευτικά με τις χαμηλές επιδόσεις στην αντιμετώπιση υποθέσεων του οργανωμένου εγκλήματος και κυρίως αυτών τύπου mafia.

Το αίσθημα ανασφάλειας, το οποίο εμφανίζεται το τελευταίο διάστημα και σε διάφορες μετρήσεις κοινής γνώμης, είναι το τρίτο σημείο. Η απουσία από την Ελλάδα μιας ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης, η οποία είναι απαραίτητη για να αντιμετωπιστούν μορφές βίας και εγκλήματος όπως η ενδοοικογενειακή βία, η παραβατικότητα και η σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων, μεταφέρει το βάρος της διαχείρισης στην αστυνομία, που στις

περισσότερες των περιπτώσεων δεν μπορεί να κάνει κάτι περισσότερο από το να συλλάβει τους φερόμενους ως δράστες.

Αυτά τα προβλήματα δεν αφορούν μόνο την Ελληνική Αστυνομία και την Ελλάδα. Επίσης, δεν είναι προβλήματα που δημιουργήθηκαν τους τελευταίους μήνες ή τα τελευταία χρόνια. Είναι διαχρονικές παθογένειες ενός κλειστού οργανισμού. Η Ελληνική Αστυνομία δεν είναι ούτε συνολικά διεφθαρμένη ούτε ανεπαρκής και αναποτελεσματική. Χρειάζεται όμως, με την υποστήριξη της πολιτικής ηγεσίας, να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν και άλλα, όπως η άρνηση σε μεταρρυθμίσεις, ώστε να αλλάξει εποχή. Μία δομική αλλαγή μπορεί να οδηγήσει και σε μια νέα σχέση εμπιστοσύνης με τους πολίτες, η οποία είναι κρίσιμη παράμετρος για την ασφάλεια.

Ο κ. Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι δρ. Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, κύριος ερευνητής **ΕΛΙΑΜΕΠ**.